

Upravni sud u Rijeci

UDK 347.998.85(497.5Rijeka)(094.8)
351.94(497.5Rijeka)(094.8)

IZVANBRAČNA ZAJEDNICA I OSLOBOĐENJE OD PLAĆANJA POREZA NA PROMET NEKRETNINA

Čl. 11. Zakona o porezu na promet nekretnina, NN 69/97, 26/00, 127/00, 153/02

Presudom Upravnog suda u Rijeci od 19. studenoga 2012. odbijen je tužbeni zahtjev radi poništenja rješenja Ministarstva financija, Samostalne službe za drugostupanjski upravni postupak. Prvostupanjskim poreznim rješenjem Ministarstva financija, Porezne uprave, Područnog ureda R., Ispostave C., od 19. veljače 2009., tužiteljici je utvrđena obveza plaćanja poreza na promet nekretnina, na osnovi i u iznosu poblize određenima u izreci tog rješenja.

Tuženik je rješenjem od 30. studenoga 2011. odbio žalbu tužiteljice protiv prvostupanjskog rješenja.

Tužiteljica osporava zakonitost tuženikove odluke i tvrdi, u bitnome, da ostvaruje pravo na oslobođenje od plaćanja na porez nekretnina, s obzirom na to da je s darodavcem predmetne nekretnine pokojnim J. V. bila u izvanbračnoj zajednici, koja je ustavna kategorija te koja je odredbama Obiteljskog zakona (NN 116/03, 17/04, 136/04 i 107/07) i Zakona o nasljeđivanju (NN 48/03, 163/03 i 35/05) izjednačena s bračnom zajednicom.

Među strankama ovoga upravnog spora sporno je postoji li pravna osnova za priznanje poreznog oslobođenja kod poreza na promet nekretnina za izvanbračne drugove, tj. smatraju li se izvanbračni drugovi članovima uže obitelji iz čl. 11. t. 9.7. Zakona o porezu na promet nekretnina (NN 69/97, 26/00, 127/00 i 153/02, u nastavku teksta: ZPPN).

Prema odredbi čl. 11. t. 9.7. ZPPN-a, članovima uže obitelji, u smislu ovoga Zakona, smatraju se bračni drug te djeca prijavljena na istoj adresi kao i građanin.

Odredbom čl. 1. Obiteljskog zakona propisano je da se odredbama tog Zakona uređuje brak, odnosi roditelja i djece, posvojenje, skrbništvo, učinci izvanbračne zajednice žene i muškarca te postupci nadležnih tijela u svezi s obiteljskim odnosima i skrbništvom. Pritom su odredbama Obiteljskog zakona (čl. 107/3., čl. 206., čl. 221/2., čl. 222.–226., čl. 227/1. i čl. 258.) regulirani učinci izvanbračne zajednice vezani za susrete i druženje djeteta, uzdržavanje te imovinske odnose izvanbračnih drugova, ali ne i učinci relevantni za poreznopravne odnose.

Prema čl. 1. Zakona o nasljeđivanju, tim se Zakonom uređuje pravo nasljeđivanja te se uređuju pravila po kojima sud, druga tijela i ovlaštene osobe postupaju u nasljednim stvarima.

Stoga odredbe Obiteljskog zakona i Zakona o nasljeđivanju, kojima je uređen status izvanbračne zajednice, nisu primjenjive u stvarima utvrđivanja poreza na promet nekretnina, već se u tim stvarima primjenjuju odredbe ZPPN-a kao posebnog zakona, a tim odredbama nije propisano izjednačavanje bračnih i izvanbračnih drugova u okviru normativne definicije člana uže obitelji iz čl. 11. t. 9.7. ZPPN-a.

Neosnovan je navod tužiteljice da je izvanbračna zajednica ustavna kategorija.

Pored toga, ni čl. 14. Ustava Republike Hrvatske (NN 56/90, 135/97, 8/98 – proč. tekst, 113/00, 124/00 – proč. tekst, 28/01, 41/01 – proč. tekst, 55/01 – ispr., 76/10 i 85/10 – proč. tekst), ni čl. 14. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (NN – Međunarodni ugovori 18/97), ni Protokol br. 12 uz Konvenciju (NN – Međunarodni ugovori 14/02) ne ubrajaju izvanbračnu zajednicu u skupinu zabranjenih ili diskriminatornih osnova.

Uzevši u obzir navedeno, osporena odluka tuženika ocjenjuje se zakonom te je trebalo, stoga, na temelju čl. 57/1. ZUS-a tužbeni zahtjev odbiti kao neosnovan.

Presuda od 19. studenoga 2012.

STJECANJE HRVATSKOG DRŽAVLJANSTVA PRIROĐENJEM; OSOBE KOJE SU I DO 1990. ŽIVJELE U RH KAO DRŽAVLJANI SFRJ; UPRAVNASUDSKI NADZOR KOD PRIMJENE SLOBODNE OCJENE U UPRAVNOM POSTUPKU

Čl. 8. Zakona o hrvatskom državljanstvu, NN 53/91, 70/91, 28/92, 113/13, 4/94, 130/11; čl. 4. Zakona o upravnim sporovima, NN 20/10

Presudom od 19. studenoga 2012. Upravni sud u Rijeci poništio je rješenje Ministarstva unutarnjih poslova od 3. svibnja 2012. i vratio predmet tuženiku na ponovni postupak.

Rješenjem tuženika od 3. svibnja 2012. odbijen je zahtjev tužitelja, državljanina Bosne i Hercegovine i stranca sa stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj, za primitak u hrvatsko državljanstvo. Tuženik je svoju odluku utemeljio na utvrđenju da tužitelj ne udovoljava pretpostavci za primitak u hrvatsko državljanstvo propisanoj odredbom čl. 8/1. t. 5. Zakona o hrvatskom državljanstvu (NN 53/91, 70/91, 28/92, 113/13, 4/94 i 130/11, u nastavku teksta: ZHD), jer se iz njegova ponašanja ne može zaključiti da poštuje pravni poredak Republike Hrvatske. U obrazloženju osporenog rješenja navedeno je da tužitelj ima evidentirane dvije kaznene presude Općinskog suda u P., zbog kaznenih djela izazivanja prometne nesreće te krivotvorenja isprave.

Među strankama je sporno može li se iz kaznene osuđivanosti tužitelja nedvojbeno zaključiti da tužitelj ne poštuje pravni poredak Republike Hrvatske.

Prema ustavnosudskoj praksi (npr. Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske U-III-4003/2005 od 24. travnja 2008.), prilikom odlučivanja o zahtjevu za primitak u hrvatsko državljanstvo, kada postoje osuđujuće kaznene presude izrečene podnositelju zahtjeva, za odbijanje zahtjeva nije dovoljno pozvati se na spomenute presude, već je potrebno, sagledavajući posebnosti svakog predmeta posebno, utvrditi i druge relevantne okolnosti, primjerice je li podnositelj zahtjeva kao državljanin SFRJ prije raspada te države živio na području Republike Hrvatske, jesu li podnositeljev bračni drug i djeca hrvatski državljani i sl., sve s aspekta načela razmjernosti (čl. 16/ 2. Ustava Republike Hrvatske, NN 56/90, 135/97, 8/98 – proč. tekst, 113/00, 124/00 – proč. tekst, 28/01, 41/01 – proč. tekst, 55/01 – ispr., 76/10 i 85/10 – proč. tekst) te načela zaštite obitelji (čl. 62/1. Ustava Republike Hrvatske).

Sud je utvrdio da je tuženik, prilikom donošenja osporene odluke, djelomice propustio utvrditi ostale okolnosti bitne za zakonito i pravilno rješavanje upravne stvari, pored postojanja kaznenih presuda izrečenih tužitelju, a u dijelu u kojem tuženik u obrazloženju osporenog rješenja navodi neke od tih drugih okolnosti propustio ih je ocijeniti te dovesti u vezu s primjenom materijalnog prava. Zbog navedenog ni obrazloženje osporene odluke ne sadržava sve razloge odlučne za donošenje odluke.

Odredba čl. 8/1. ZHD-a podrazumijeva primjenu slobodne (diskrecijske) ocjene prilikom odlučivanja o zahtjevu za primitak u hrvatsko državljanstvo na temelju prirođenja. Odredbom članka 4/2. ZUS-a, opseg upravnosudskog nadzora nad pravilnošću pojedinačne odluke donesene primjenom slobodne ocjene javnopravnog tijela ograničen je na zakonitost takve odluke, granice ovlasti te svrhu radi koje je ovlast dana.

Međutim, uzevši u obzir netom spomenute nedostatke u ovome upravnom postupku, zasad nije moguće pouzdano utvrditi je li odluka tuženika bila u skladu sa svrhom primitka u hrvatsko državljanstvo prirođenjem.

Rok za donošenje odluke tuženika u ponovnom postupku određen je sukladno odredbi čl. 81/2. ZUS-a.

Presuda od 19. studenoga 2012.

NEOVJERENA PRIJAVA SAMA PO SEBI NIJE RAZLOG ZA NEPRIZNAVANJE OZLJEDE NA RADU

Čl. 37. Zakona o mirovinskom osiguranju, NN 102/98, 71/99, 127/00, 59/01, 109/01, 147/02, 117/03, 30/04, 177/04, 92/05, 43/07, 79/07, 35/08, 94/09, 40/10, 121/10, 139/10

Upravni sud u Rijeci presudom od 9. listopada 2012. poništio je rješenje Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, Središnje službe Zagreb, od 29. studenoga 2011. i vratio predmet tuženiku na ponovni postupak.

Prvostupanjskim rješenjem tužitelju je priznato, počevši od 4. travnja 2011., pravo na invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad uz obrazloženje da, prema nalazu i mišljenju ovlaštenog vještaka Područne službe u P., od 13. svibnja 2011., kod tužitelja postoji invalidnost odnosno profesionalna nesposobnost za rad, a da je uzrok nastanka invalidnosti ozljeda *izvan* rada.

Tuženik je tužiteljevu žalbu odbio rješenjem kao neosnovanu uz obrazloženje da, prema nalazu i mišljenju ovlaštenog višeg vještaka Središnje službe u Zagrebu od 23. studenoga 2011., kod tužitelja postoji invalidnost odnosno profesionalna nesposobnost za rad i da je uzrok invalidnosti ozljeda izvan rada, kako je to svojim nalazom i mišljenjem obrazložio ovlašteni vještak Područne službe u P. od 13. svibnja 2011.

Sporno je ima li se ozljeda koju je tužitelj doživio 16. ožujka 1997. (povreda desnog oka) smatrati ozljedom *na* radu u smislu čl. 37. Zakona o mirovinskom osiguranju (NN 102/98, 71/99, 127/00, 59/01, 109/01, 147/02, 117/03, 30/04, 177/04, 92/05, 43/07, 79/07, 35/08, 94/09, 40/10, 121/10, 139/10, u daljnjem tekstu ZOMO).

Na temelju razmatranja svih činjeničnih i pravnih pitanja, Sud je utvrdio da je tužbeni zahtjev osnovan.

Uvidom u prijavu o ozljedi na radu od 17. ožujka 1997., koja prileži spisu upravnog postupka i spora, utvrđeno je da se u njoj navodi da je tužitelj 16. ožujka 1997. (nedjelja) u 19,30 sati, pri obavljanju radnih zadataka ugostitelja kod poslodavca M. P., vlasnice Minimarketa L., ozlijedio oko, i to prilikom otvaranja poklopca depuratora ledomata kada se odlomio komad plastike koji je ozlijedio tužiteljevo oko. Nadalje, u prijavi je kao očevidac događaja navedena L. B. iz M., a na prijavi se nalazi potpis i pečat poslodavca te je prijavu ispunio dr. R. R., specijalist opće medicine, koji je pregledao tužitelja 26. ožujka 1997. Također je utvrđeno da prijavu nije popunio Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje.

Razmotrivši cjelokupno stanje spisa, Sud ocjenjuje da se osporavano rješenje tuženika ne može ocijeniti pravilnim i zakonitim.

Naime, tuženik, a i prvostupanjsko tijelo, temeljili su svoju odluku samo na činjenici da prijava o ozljedi na radu nije adekvatna zato što nije ovjerenjena od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.

Međutim, postupak je pokrenut radi priznavanja prava na invalidsku mirovinu, pa prema mišljenju Suda prijava o ozljedi na radu nije jedini dokaz za utvrđenje uzročne veze između ozljede i obavljanja određenog posla na kojem osiguranik radi.

Sud ocjenjuje da u konkretnom slučaju činjenično stanje nije utvrđeno na potpun i nesumnjiv način, tako da je o pravu tužitelja o kojem je riječ odlučeno na temelju nepotpuno i nepravilno utvrđenog činjeničnog stanja.

Presuda od 9. listopada 2012.

USKRATA ZASTUPANJA TUŽENIKA OD STRANE ODVJETNIKA

Čl. 1. Zakona o odvjetništvu, NN 9/94, 117/08, 50/09, 75/09, 18/11;
čl. 20/3. Zakona o upravnim sporovima, NN 20/10

Tužitelj G. O. tužio je gradonačelnika Grada A. zbog ocjenjivanja službenika.

Dana 27. studenoga 2012. Sud je primio podnesak Odvjetničkog društva V., kojem prileži punomoć tuženika izdana Društvu za zastupanje u ovome upravnom sporu.

Odredbama čl. 20/3. Zakona o upravnim sporovima (NN 20/10) propisano je da radnje u sporu za tuženika može poduzimati službena osoba javnopravnog tijela koja je donijela ili propustila donijeti odluku, postupila ili propustila postupiti te druga osoba određena propisima o unutarnjem ustrojstvu javnopravnog tijela. Za poduzimanje radnji u sporu čelnik tuženika može ovlastiti drugu službenu osobu javnopravnog tijela. Tijela državne uprave i druga državna tijela po punomoći čelnika može zastupati državno odvjetništvo.

Prema odredbi čl. 1. Zakona o odvjetništvu (NN 9/94, 117/08, 50/09, 75/09 i 18/11), odvjetništvo je neovisna i samostalna služba, koja osigurava pružanje pravne pomoći fizičkim i pravnim osobama u ostvarivanju i zaštiti njihovih prava i pravnih interesa. Međutim, predmet upravnog spora nije zaštita prava ni pravnih interesa tuženika (javnopravnog tijela), koji, primjenjujući javne ovlasti, ne ostvaruje svoja prava ni pravne interese, već povjerenu mu javnu funkciju.

Ratio specijalne regulacije zastupanja tuženika u upravnom sporu, prema ocjeni ovog suda, jest poticanje veće odgovornosti službenih osoba koje rješavaju upravne stvari te izbjegavanje trošenja javnih sredstava na ekster-no zastupanje.

Sud je rješenjem od 28. studenoga 2012. uskratio zastupanje tuženika po odvjetnicima iz Odvjetničkog društva V.

Rješenje od 28. studenoga 2012.

DISCIPLINSKE ODLUKE HRVATSKE ODVJETNIČKE KOMORE NE MOGU SE OSPORAVATI U UPRAVNOM SPORU

Čl. 3. Zakona o upravnim sporovima, NN 20/10; čl. 2. Zakona o općem upravnom postupku; čl. 71.–79. Zakona o odvjetništvu NN 9/94, 117/08, 50/09, 75/09, 18/11

Tužiteljica je podnijela tužbu protiv Hrvatske odvjetničke komore, Višega disciplinskog suda, osporavajući zakonitost presude tuženika od 10. svibnja 2012., kojom je odbijena žalba tužiteljice te potvrđena presuda Disciplinskog suda Hrvatske odvjetničke komore od 15. ožujka 2012. Tom je presudom tužiteljica proglašena krivom za težu povredu dužnosti i ugleda odvjetništva te joj je izrečena disciplinska mjera ukora.

Ne postoje pretpostavke za vođenje upravnog spora.

Odredbom čl. 3/1. t. 1. Zakona o upravnim sporovima (NN 20/10) propisano je da je predmet upravnog spora ocjena zakonitosti pojedinačne odluke kojom je javnopravno tijelo odlučilo o pravu, obvezi ili pravnom interesu stranke u upravnoj stvari (upravni akt) protiv koje nije dopušteno izjaviti redoviti pravni lijek.

Prema čl. 2. Zakona o općem upravnom postupku (NN 47/09), upravnom stvari smatra se svaka stvar u kojoj javnopravno tijelo u upravnom postupku rješava o pravima, obvezama ili pravnim interesima stranke neposredno primjenjujući zakone, druge propise i opće akte kojima se uređuje odgovarajuće upravno područje. Upravnom stvari smatra se i svaka stvar koja je zakonom određena kao upravna stvar.

Osporena odluka utemeljena je na odredbama Zakona o odvjetništvu (NN 9/94, 117/08, 50/09, 75/09 i 18/11) kojima je uređena disciplinska odgovornost odvjetnika. Tim odredbama, po ocjeni ovog suda, nije uređeno neko upravno područje, pa u ovom slučaju ne postoji jedan od kumulativnih elemenata normativne definicije upravne stvari iz čl. 2. Zakona o općem upravnom postupku. Kako osporena odluka nije donesena u upravnoj stvari, ta se odluka ne može smatrati upravnim aktom u smislu odredbe čl. 3/1. t. 1. ZUS-a. Stoga ocjena zakonitosti te odluke ne može biti predmet upravnog spora. Ni odredbama Zakona o odvjetništvu nije propisano pravo osporavanja odluka disciplinskih tijela Hrvatske odvjetničke komore u upravnom sporu.

Upravni sud odbacio je rješenjem od 20. studenoga 2012. tužbu tužiteljice.

Rješenje od 20. studenoga 2012.

*Mateja Crnković**

* Mateja Crnković, asistentica na Katedri za upravno pravo Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (assistant at the Chair of Administrative Law, Faculty of Law, University of Zagreb, e-mail: matejacrnkovic@ymail.com)